-Rare-

Quinta Cantu, Epistolae
1500, A.D.
2.
Riggio

1st edition

C-997

Goff

Reggio, 1500

Extremely rare Reggio imprint

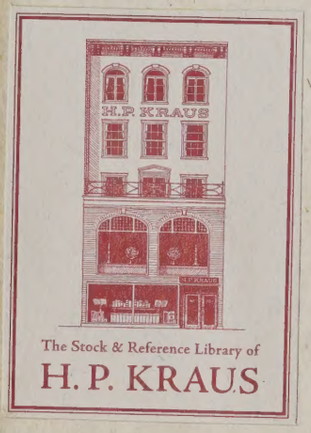

Rare Quintus Curtius Sph. Date 1500 AD
Reggio
Italy

Isaac Newton Lewis

Registrato completo = D. C.

Hain 5892
Proctor 17263

Quinti Curtii epistolaꝝ liber.i.
Q.C. de auctoritate data hani-
bali liber secundus
Q.C. epistolaꝝ liber tertius
Q.C. orō ꝯtra asentatores ⁊ de
tractores liber quartus
Q.C. epistolaꝝ liber quintus

MAGNIFICO/ & generoso eqti comiti Franciscomariæ Rangono:ac pro Illus. & excellētissimo. Hercule Duce Ferrariæ. Regii lepidi præfecto Vgo Rugeri? regiensis. S.P.D.

CONSYDERANTI mihi Magnifice. ac generose Comes? qua uia/ quoq; modo gratias: si nō beneficiis in me Magnifice cōlatis æquales: immortales saltem referre possem. ex penitissimis tenebraꝝ latibulis: in qb? supiorū negligētia diu delituerant. emersere Quinti curtii cū scriptoris. tū historici nobilissimi epl'æ/ ac mihi oportune obuiam factæ. id a me rogare uisæ sunt. ut se ab situ mucido blaptarūq; morsib? uindicare uellē: Eas ego/ & tāti scriptoris maiestate motus/ & quadā misericordia/ qa ppediē illis alioq; pp & rarissimā/ & occultatissimā caꝝ copiā. intereundū erat lubens a squalore tutandas/ ac in mille publicandas exemplaria suscepi/ ac tuo magnifico & splendidissimo nomini dedicare constitui. non quo meritorum hoc munusculo sūmā exsoluere uelim. Sed ut me ab ingratitudine/ ingratitudinis uc suspicione nonnihil exonerē. Id ergo qualecunq;. & quā tuluncūq; est/ & uultu hilaro. & fronte derugata/ ut adsoles cætera. lubentissime manibus capias obuiis rogo/ oroq;. Vale. & clientulum tuum: qui te non secus: ac proprios amat oculos: ut soles ama. Regii lepidi Decimo. Kl'. Augusti. MD.

QVINTI CVRTII EPISTOLARVM LIBER PRIMVS INCIPIT.

CVRTIVS Salutem.D.Plurimam Fabio consuli.

FVRES VT CVStodes mihi summo mane rettulerunt.tentauerunt hac nocte pluries.ac pluries postes monarchiæ Infringere & in magno numero.Adeo q̄ custodes timent ab illis uinci/occidiq̄. prouidendum est repente.augeatis numerū custodū:iubeatis illos capi:& si prope locum capiuntur.ibidē crucientur.Coruncans sunt:de leoninis uerendum est: cum munus illud eis datum sit cunabulis/furta ppetrare & cōtra rempubli.quisquā illorū agere/ut puniantur necesse est/aliter currēte tempore:poterunt custodes fallere/quoniā super re hac/oēs cogitationes & curas posuerunt.Vale.

FABIVS consul.S.D.P.Curtio suo.

VIGILandū ē & curādū maxie.ne postes monarchiæ rūpāt.ne thesaurū furati sint fures. Vbi postes rūpe tentauerūt.potissime si sunt in tam magno numero. custodes dubitāt ab illis uinci.occidiq̄.& ubi tibi una cū aliis cura est:augeatis numerum custodum obsecro.solicitetis illos capi. Nup mihi unus ex custodibus retulit se uidisse tres leoninos cum illis:qui non erant a natura ipsorum.& nisi capiuntur & puniantur.omnino erit tibi potissime decus.cui cura est monarchiam custodiri. & nobis omnibus infamiæ & damno.deniq̄ si possibile erit capiantur:aut consignētur eis confinia.& apud te die notuq̄ claues serues.Vale.

CVRTIVS.S.P.D.lucio suo.

NECESSARIE sunt mihi pecuniæ meæ: quæ a me tibi traditæ sunt? te uellem restituisse mihi. Cogit me necessitas repetere. Argentum omne meæ mē sæ. in pignus & fœnus dedi: cognosco me tibi ualde molestum esse. Sed ubi scis me multum indigere. Rogo te ut per famulum tuum fuluium fidum pecunias reddas mutuesq; & si non omnem pecuniam habes assummam partem qua simul cum meis possim uiuere: donec per aliam uiam reddam pecunias inueniam. Vale.

LVCIVS.S.D.P.Quinto Curtio.

SATIS SVPERq; satis me pudet & tedet pecunias tuas a te mihi in oportunis meis mutuo datas restituere uero non potuisse: rubesco da ueniam obsecro: damno tuo satisfaciam. Sed ubi pecuniam non teneo. omne argentum puero meo & fuluio tuo consignaui. ut fœnus dent. postea quot pecunias habere poterūt tibi soluant. Vigilabo ut quam cito tibi reliquum persoluam. quātum tibi obligor. TV qui sapis & nosti facile iudicare potes Dii mihi faueant. ut debita tibi nota persoluam. Vale.

PAPIRVS.S.D.P.Quinto curtio.

PRIDIE Kalendas maias totam urbem circuimus Theatra quæritauimus. Intrauimus theatrum diuini Antonii. Theatrum pampinii: Theatrum uespasiani & titi: Theatrum Aurelii: Theatrum Fausti & reliqua. Oraculum Iunonis: Oraculum Phœbi: Oraculum Veneris: Oraculum Cæreris: Oraculum Bachi: Oraculum Lucinæ: Oraculum Apollinis: Oraculum Saturni. Nusquam sacrum diui hæmilii: Thus uero neq; sacrificia inue

nio: audio dici ipsum fuisse cumulatum. minusue apud ianiculum: aliqui dicunt. aliqui non fuisse crematum. nil certi de cinere suo. Vale.

CVRTIVS. S.D.P. papirio suo.

VEHEMENTER admiror Theatrum diui Emylii neque sacrificia: neque memoria in sculpticiis suis neque crematum fuisse: In tabula deorum legitur Cineres sunt apud ianiculum montem: si certior fieri uis quærito tabulam deorum: & tabulam templi Apollinis: & quid queris inuenies. Vale.

CVRTIVS. S.D.P. Hānibali.

DE VICTORIA nouella contra carthaginenses. prout senatui notificas: Senatus: Consules: populusq; Romanus letantur: omnibus gaudium summum attulisti: a uiris: a mulieribus: a pueris: a matronis publico et in foro fit plausus ingenti letitia: risus: cantusq; resonant amœna suauitate nouis placidisq; tintinulis: In tabula priscorum maiorum romanorq; tu te leges et posteri tui In tuo reddítu parat tibi senatus triumphalem currum: auroq; prætextum: Vim bellicam consularem insigniaq;: senatus super culmen tui capitis imponet: locum tibi consignari uolunt in foro: in quo: arcum ad triumphum hānibalis: Simulacraq; tua impressa: uel sculpturam tibi simílem ascribi iubeas. TE SEnatus saluum esse iubet: uult te imposterum inspici: aspiciq;: tamquam aliquod exemplar populi Romani. Vale.

HANNIBAL Salutem Dicit Plurimam. Quinto Curtio suo.

HEC QVAE Scribis a Senatu non mereor: ni fortaſſe fides mea. mercatur. non in tabula maiorũ legi mereor non currum aureum parari: non conſularem uim bellicam: non arcum: non denique tanquam exemplar intueri: Sed reuerenter ſenatui. omni populo quæ Romão me comendo: loco exigui muneris: me ſibi liberum Senatui ſeruum fidum quæ dono do. Vale.

PERSICVS. S. D. plurimam quinto curcio.

ORATIONES DArium lectaui: Neminẽ noſtra: etate doctiorem puto: ius iuditium & cauſam rei: & orationes dictitat. Epiſtolæ ſue ſpectatam ſniam uerborum leporem acutam quæ attentionem in ingenio legentium afferunt: nec puduit Polycrapum fateri ſe aliquid didiciſſe ab Archita tarentino: ab Armylio: aliuio: a Plinio: ab aermio profitetur ſe in conmentariolis ſuis plane nihil ſcire: tamen omnes cupiũt ab eo aliquid doceri: is maiorum romanorum mores ſecutus eſt: Theologos: Aſtrologos: Phyſicos Muſicos: Augures: uates: Sortilegos: Magos quæ leuis fuit ſibi quæq; facultas artium: ſperam circulorum ſiderum quæ numero ſublimis Aſtrologie compoſuit: ingenium ſibi ſimile nõ reperies tuo uideri parem nuſquam: & necubi gentium. inuenies. Vale.

CVRTIus Salutem dicit. P. perſico

QVONIAM IOcunde & orationes libenter polycarpi. ET epiſtolas ſuas ad darium lectitauerim: tã ingenter placuerunt / q; quaſi me a me ipſo alie /

num trahunt. Non admiror: sed stupeo: non munus mihi uidetur sibi a natura dari: sed infundi a superis: profuit nõ parum studuisse architam: Arindium: Liuium: Plinium: & emirium: sed ut menti sedet & opinor sequutum fuisse Theologos: Astrologos: Phisicos: Augures: Sortilegos: & magos: sibi meam atq; meam profuisse: dignum Dii iudicent ingenium suum a nobis comendari: Cupio ab eo aliquid discere & audire: ad eum nunquam eo: quin doctior ab eam: licet eum comendare: & mihi fas est.
Vale ita me ames sicut abste diligi & amari cupio.

SENatus. Salutem Dicit. P. Quinto curtio.

CVPIMVS AD ALExandrum profecturum scri. Quoniam tu sibi & senatui fidus es: Nunciesq; ei. Senatum admirasse uchementer ubi contra rem publicam romanam Castra posuit: Arma tulit: et Romanos equites/se se ab Alexandro auro redemisse. non timoris causa: sed mutue priscecq; amicitie cum ab inceptis bellis desistere moneas: Non tam capitali odio inimicitias quæritet. QVONIAM mos senatus est: Iniuriam a nomine uelle capi: Videtis fortunæ utranq; uicem: si super hac re uigilauerit meditando /si rectum iudicium habet si finem respicit. poterit sibi honori & utili adesse: Rogo te ut omnia quæ tibi a senatu scripta fuerunt sibi diligentissime refferas. Vale. Ita nos ames sicut abste diligi et amari cupimus.

QVINTVS Curtius Salutem Dicit plurimam senatui.

SCITOTE me iuisse ad Alexandrum rem inuictam explicaui. Videlicet Senatus Romanus admirasse te cõtra rempublicam arma tulisse: castra posuisse. & Romãos equites se suo auro: a te redemisse: quapropter illũ acceptis bellis desistere monetis. Quoniam senatus illatã in iuriam pati non uult. Magna circuitione usus est preter suã consuetudinem: Alternus est in suo sermone: ex hac respõsione cernet senatus iudicium et huius rei finem: ne aut ex improuiso: aut dolo senatum opprimat: Vale.

SENATVS.S.D.P.hasdrubali.

TENIVSTO contra rempublicam senatumq;. Alexandrum arma cepisse: causam non habet: credit senatum timeri: subiecisse iudicium rectum non putatur faciet ut libebit. Agat uigilet: sic sibi referas: caueat ne se pigeat: Ante belli finem fortasse cepisse pigebit. Vale.

HASDrubal.S.D.P. senatui.

PROVT OPInor puto Alexandrum iuste contra senatum arma cepisse: causam habet immo iustam si illum uerbis timetis: esset sibi infamis: sed factis uult timeri: raro illum fallit iudicium: Aget obmixe ut lubebit. et pugnabit adeo uiriliter. quod fortasse hostem commendabitis. Valete.

CVRTius.S.P.D.Ariolis.

AVDIVI VOS pridie pace tranquilla faustinum cepisse: contra mores maiorum est: neque Alexandro: nec sibi predixisse. uos uobis iniuriam facitis. et fidem: quam plus auro extimare debetis: perdetis apud

quam uis gentium iudicabunt uos scelesti atq; impii: quo fit ut uobis persuasum esse debet: hortorq; quantum in genio prospicere possim pro honore uestro Faustinum a uinclis liberetis: restituatis sibi pecuniam: ne dicant uos auaritiæ causa peccasse: Si sibi non amplius iniuriam facietis. Cum eum semper mihi deditissimum cognouerim Illum cogam ingenium suum ut interponat: adeo q; spero ex hac illius liberatione optima pacis phedera inter uos sequi. Vale.

ARIOLI.S.D.P.Curtio.

NON CEPIMVS faustinum quin prius non fuerit prædictum Hasdrubali bellum & sibi: neq; nobis: nec alteri in hac re iniuriam facimus: Sed ut cognoscas apud nos litteras & suasiones tuas fidem habere: Ipsum faustinum liberum fecimus solum a uinclis: & omnem pecuniam suam restituimus: & litteras tuas sibi dedimus. Quod apud nos tibi impetraturo negari certe nihil debeamus. Vale.

FAVstinus.S.D.P.Curtio.

MAXIME CVPIVI ADuocare aut ualuum aut alium quēquam ex tuis: ut per eum possem tibi causam meam comendare: Sed per custodes non licuit: uerum tu præterea non destitisti: quin pro liberatione mea omnia libentissime faceres & diceres. TV pro me promitte quandoquidem scis pro me. Quodcumq; promiseris me seruaturum: dent me Arioli seruandum tibi: Ego postea ita faciam ut iubebis. te patrono & adiutore meo. Spero me perire non posse Vale & ut soles me ama.

CVRTIVS.S.D.P.Faustino.

OPVS NON FVIT te mihi causam tuam commendasse: obligor debeo: scripsi Ariolis. Et ipsi libenter præces meas exaudierunt. & te liberum omnino facient. & a uinclis te soluent. Ego pro te promitto: Et quodcumq; promisseris me seruaturum: confido. Cape hoc: & omnem pecuniam tuam restituent: Capiunt abste ueniam: cede obsecro iniuriæ: quanuis durum sit: da culpis ueniam rogo. & omnem dolorem post tergum proiice. Vale. & me tibi comenda.

HASDRubal.S.D.P.senatui.

OMNEM CAPODOTiam in deditionem habui: & crithinam: & laudoniam opidum cepi: Galli fugam aripuere: flumina uadierunt: Castra manus & milites uiriliter contra gallos & phasyphos exerceo. decio septio. Kalendas sextilis iuxta flumen nauilii castra posui. decimo quint. Kalendas apud theniam. xiii. Kl. apud morū xii. Kl. apud phyrgiam minorem. xi. Kalendas. apud forum Hodie uero marte duce contra persicas gentes: quæ obsessionem nolunt: arma timent: abhorent pacem: & fœdera a me postulant. Saltem sibi indutias credi petunt habere per triduum: hæc renui. ut ingenium simul cum uiribus eorum intelligam. ulterius nihil noui est. & demum certiorē faciam de omnibus quæ de die in diem euenient. Vale.

SENATus.S.D.P: Hasdrubali.

NVNQVAM DVBItauit senatus de uirilitate animi tui: placuit non parum te Capodotiam Crithinam & laudoniam in deditionem cepisse. & ui oppidum esse quo magis atq; magis comendaris. Sed ubi

Gallilintia flumina uadierunt: age exercitum tuum contra eos antequam uires summant. Deinceps omnia castra quæ cepisti: uel in deditione sine fide. quæ ue de phasiphæ sint: uel salita. Iubet Senatus omnino cremari. Da eis uicissitudinem: ut illud idem qd hi fecerunt contra Sabinos patiantur & ferant. Vale. & sis uir magni animi ut es se soles tempore belli.

FAVstinus iambicus. S.D.P. Hasdrubali.

CEPERVNT ME Arioli tranquilla pace florente: quotquot uicibus me dirre: horribiliqꝫ tortu re dederunt: numerum explicare nequeo: membrorum omnium: & ossa omnia quassata sunt: in qualibet parte corporis. Nulla uis inest corpori: de die in uinclis: de nocte simul cum cum pedibus: tallos alcis premuut. Vngues diuellunt: dentes extrahunt: cibum negarunt: scribe scriptitant contra me sententiam medius fidius non iustam: Legunt me dixisse quid nescio: fecisse quid unquam feci. ualuisse & minime ualeo: abhorreo: timeo: uiros semineces me eis supplicem abhaudiunt inquiunt te Hasdrubal redimet: obsecro te ab illo loco summi muneris. ne me deseras ex uinclis uehementissime rogo oroqꝫ. Vale; & ut soles me ama. sicut abste diligi & amari cupio.

HAsdrubal. S.D.P. Faustino iambico.

TIBI COMPATIOR misericordiam intellexi ascripsi: Numeri & in numeri collachrimarunt omnes: Nihil aliud statui de te: aut te liberum: aut te solutum habebo; aut flamas ponam in oppidum: aut e

xercitum quidam uel te redimam: aut quicquid cupio faciam. uel me simul uinctum habebunt: Faue tibi uir magni animi. et uir sis ut semper esse soles. Vale. & ut soles me ama.

POSTVMVS Decem uir. S.D.P. Quintiano proconsuli.

VERERBAR NIMIS Te mei immemorem fuisse Vbi ad me tuas minus ut soles litteras non des. Soles me sæpe sæpiusq; tuis litteris uisitare: meq; tibi non parum comendare. Ego ita te colo & obseruo. prout obligor: Sed hac si essem alumnus tui. deinde germanicum faustinum meum tuumq; eiusq; causam tibi satis superq; satis humiliter comendo: obsecro te non quantum debeo sed ut quantum possum: ut is cognoscat fidem meam. preces q; apud te maximi pondus habere. Vale & nos ambos ut soles ama.

QVINTIANVS proconsul. S.D.P. Postumio decem uiro.

NVLLO EQVIDEM pacto me credas Postumii mei immemorem fuisse: te humiliter usq; nati loco semper dilexi. Cum cognouerim te genitori tuo similem esse a te amari non mœreor: nisi mutua inter nos dilectione. quod obligeris aliquo minime. germanicum Faustinum eiusq; causam & te nati loco. & ipsum uehementer diligo. diligamq; ex animo. In ea quæ tibi & sibi quoniam iustissimum esse uideo. & infero loco muneris amicitiæ nostre ex animo. prout nato meo tibi subueniam. Demum postulationibus tuis quæ iustissime sunt libenter complacebo. Vale. & ut soles me ama.

VALGARIVS Salutem Dicit plurimam Eulibio

HVC AD ME uenit puerulus genutii. festinanter litteras suas obtulit: Capua obsessa est: Turres æquate sunt solo. In ponte uulturni obstacula sunt: Vndiq; insultant bellatores: Nullam habent pœnitus monitionem: Sperant infalanter deditionem infra mensem: sanites parrant defensionem eorum: Nullum possunt subsidium dare: Nullum uident auxilium parari. nisi senatus sibi subueniat perdet aram omnino. Vale.

EVLIBIVS.S.D.P.Valgario.

MOS EST NVntiorum factis uerba addere: semper agent re fides adhibeatur: Capuam obsessam sciui tamen copiose munitam: si turres sole equatæ sunt extra pontem. extra flumen: et extra ciuitatem magis prodest quam obsit: si supersessent ualde nos uexarent quoniam eminent ciuitati: nulla superent præterea dedition a nobis: neque sanitum auxilium speramus: nullum subsidium credimus: nisi a senatu uel nos is cogat deditionem nullam: Indutias minus a nobis sperent obsides dare ob ni si rogauimus. Vale quantum cupis.

FABIVS.S.D.P. porciæ.

IENTVLVM nostrum mortuum scito: heri antequespos obiit: quam cito defuit ætate sue: Multum indolco uirum comitem amisisse. QVAndo sumus extra domum positum aspexi nec continere quiui: quin lachrimas effunderem: nusquam tui amiciſſimum inuenies similem: In utroq; euentu paruit. necessitatibus meis tuisq; doluit tamen id mihi: tandem tu qui superes quantum potes cura salutem tuam. Vale.

PORTIA. Salutem dicit .P. Fabio suo.

NEC EXPECTABAM cuentum ita infelicem a te mihi scribi. scilicet Lentulum meum obiisse: litteras mestas repetere non potui: tot me lachrime impediunt: tot emanant oculi: nec mihi quidem aduersus euenire potuissent: Is mihi paruit in utraq; sorte. Et ego sibi Hæc unum dolori meo subuenit: q; omnes mori oportet. Vale.

QVINTI CVRTII EPIstolarum liber primus explicit.

QVINTI CVRTII De auctoritate data Hannibali Liber secundus fœliter incipit.

SENATVS salutem dicit .P. Hannibali.

DESTINAVIT Senatus ducem suum in Africam proficisci. Scis tibi omnem auctoritatem a senatu fuisse concessam nemine obstante. Te ducem cum auctoritate quæ raris conceditur: bene mœrente constituit SEnatus tibi duces: tibi in bello consules: Tibi in foro proceres: Tibi ubilibet romanos milites: Tibi equites: legiones cohortes manus & centuriones parent & obediunt omnes: Si tibi uni si necesse est Albanos & Sabinos, equites & custodes plebis & Senatus ut ex hoc bello conctando non. Sed pugnando consequi uictoriam possis: petitioni tuæ non parcens laboribus: nil parcens sumptibus: nil cedés

periculis: nil deniq; deficere: nil denuo statuit. SENatus uicta africa. Te in carthaginem uult proficisci: teq; in lau/dibus maiorum Romanorum ascribi uult legiq;. Vale.

HANNIBAL Salutem Dicit Plurimam Senatui

AFRICAM Omnem in deditionem cepi paret et obsequitur. Legatis Romanis de auctoritate me absente a senatu mihi concessa nullam habeo gra/tiam quæ plene sibi satisfaciat: præter unicam fidem: ni/hil agam sine matura deliberatione. ducum: consulum: militumq;: nisi cogente necessitate. demum diu optaui me in africam proficisci contra quos magis magisq; meditor cogit me & natura & animus debellare: ex quibus confir/mo me firmam dedictionem. & laudem consequi posse. Vale.

Papirus decem uir salutem dicit. P. senatui.

DECIMO Kalendas maias hora prima & uigesi/ma. Quadraginta & centum triremes Naues oc/to. & uiginti rates. quattuor & decem huic uicinie in alto apparuerunt bellatorum: puluere: ferro: & sagittis copiose munite: Altera die nuntium ad prædicendum bel lum nauale dederunt: nil aliud nos respondisse scito: nisi quid quæsiuerimus: unde? qui sunt? quid a nobis? quid nobis bellum inferre uolunt: ab eis spatium postulauimus quousq; Senatum certum fecerimus. Et ipsi statim mo ram negarunt. Deinde descendentes portum; Littora ui

ceperunt arcem quiritum: turres & castra cremauerunt: bellatorum numerus circiter. quinq; & uiginti milia totidem pugnatores remanent ad custodiam classium: Peditesq; littora peditant. & prædas undiq; rapiunt sunt circiter duo. & decem milia: uires nostre pauce sunt ad obstandum: uires non animi deficiunt: præces infundo. ut quam cito uideamus prouincia. & nobis a senatu aliquod auxilium dari: aliquod præsidium ferri. & omnes nos saluos uelit: prouinciam omnino perditam. ad recuperandum prouideat: alioquin omnem prouinciam in deditionem ui & manu capient. Vale.

SENAtus. S.D.P. Papirio. x. uiro pro consuli.

RATAMOS EST Gallorum bellum non predicere. Primo ingressum faciunt id oppinatum contra senatum. DEINDE bellum prædicant. Pugnant dolo: priusquam cum armis: species est proditionis. TE uiriliter hortamur. & monemus. ut in eadem animi uirilitate persistas. In qua esse soles tempore belli. TOT Duces. Tot Milites: Tot equites: Tot pedites: Totq; uiros Romanos ad te citius quam tu petis dabimus: & tam infinitum numerum classium. & quæ bello sunt necessariæ. quod hostes fugabis: prouinciam perditam recuperabis. INTERIM unā penitus ciuitatem tibi in tutiori loco prouincia reserua. In quo saluus esse possis: Vt in illo timere de obsessione non oporteat. ET si ibi tibi necesse erit: obsessionibus illorum possis obsistere. donec senatus tibi subueniat. VIGILA & a dolo gallorum caue aliter decipieris. Vale & ut soles me ama:

SENATVS.S.D.P.Sartorio.

SVMVS inter nos magna contentione uerbis tan/tū:de magnitudine regionū & ꝓuinciaꝝ citra alpes potiſſime:qa uellemus duces ſecundū qualitatem et uires:ac facultates diſpenſare huc illuc mittere. Ex te præci/pue certiores fieri uolumus de romane ꝓuinciæ circuitu: ſcis nos ſciuiſſe te omnem prouinciam diſcurriſſe. Vale & ſcri/be. & poſt uim bellum tibi inſignia conſignari decreuimus.

SARTORIVS.S.P.D.ſenatui.

QVE AB anguſta pretoris per urbē capuāq; porrigīt uſq; ad opidum regium decies centena. &. xx. milia paſſuum colligit. Latitudo uero ubi per plurimū no/uem. & quadraginta: ubi minimum ſex triginta & centum arctiſſimum eſt ad portum. quoniā Hanibal caſtra ducunt. neq;.n. excedit quadraginta milia umbilicum ut ait licurg? in agro reatino habet inſolidum ſpacium circuitus uniuerſi uices quadragies noui centena. Vale.

ALETHES rex corynthi.S.D.P.Curtio.

MVLTAS laudes nobis milites noſtri qui ab urbe ue nerunt. de clariſſimis mulieribus romanorum retule runt: comendarunt caſtimoniam: comendarunt mo res: conſtantiam: innocentiam: illarumq; ingenium. Velle/mus inter corinthias illarum laudes diſcrere. quarū nomina diſtictasq; uirtutes: facultates: & ingenia: mores: & pudicitiā nobis tuis litteris ſignificare uelis. Vale.

CVRTIVS.S.D.P.Alethi Regi.

CORINTHI comendo me tibi q̄tū decet tibi nō ita diſtincte ſint a me petis ſingulas uirtutes mulieꝝ ro/manoꝝ. nec quāq̄ illaꝝ ſignate nec noīa deſcribā: cū

esset mihi difficile & longū dinumerare. qum urbs ampla sit: tamē in aliqua pte: Primū hēmus caiam cerilā. Tarquini prisci cōsortē. nonq̄ ociosam que lanificio opam dedit: Lucretiā sabinā colatini cōsortē. que decepta & stuprata mortē sibi cōsciuit. clodiam uirginē cū aliis uirginibus datā obsidē porsēne q̄ cū equo tiberim uadiēs se & reliquas liberauit. habemus uecturiā coroliani matrē. q̄ filium a bello romanorū eduxit. & i hostium exercitum se trāstulit. Legitur de uirginia ab appio decem uiro rapta a patre uirginio pcussa i foro obiit. Claudia fuit uestalis patri triumphanti a tribunitio impetu mediam impublico se ponendo liberum cū triumpho i capitoliū præbuit ingressum. Virginea lucii coniūx nobilis tamē a sacris semota: quia plebeio nupserat aliam aram sibi constituit ubi multas matronas conuocauit: Flora Ro. meretrix & diues sibi populū heredē instituit & ꝓpter hoc in nimphā adorata ē. Romana iuuencula mulier matrē in carceribꝰ proprio lacte nutriuit. & sic liberauit eam a carcere. uidiacti ā uaronis. licet continentem uirginem mirabilem. Tamen pictrix fuit. & sui corporis famosa & contra consuetudinem feminarum: fuit deinde emilia: terentia: scipionis africani cō iunx: stuprū uiri tam famosi celauit: ne uiro esse post mortē infamia oriretur: Sempronia cornelio genere fecit castimoniam: uidi semproniam deam tam elegantem ingenii. ꝙ ipsa tam græca quā latina lingua: uersus & orationes omni laude dignissimas composuit: Curtia romana temporæ trium uirorum. Lucretium uirum suum abscondit: Sulpitia tanto facunda lepore in pœmatibus laudes acquisiuit ꝙ ascripta fuit in tabula ærea. Agripina marcii filia a Tiberio græco multis iniuriis lacessita. Et ut eis finem imponeret: cibum gu

stare noluit: quousq; fame oppressa interiit. Faustina augu/sta adeo decora fuit: ut ab amantibus sculperetur. nec uno amasio contenta: sed libidinosa: postea uero sacra fuit inter omnes romanas. Longum esset omnes mihi distincte narrare: tamen petitioni tue in aliquo satisfaciam: multas nunc uirgines nouitias scriptas legi: quarum nomina narrare non ualerem. Vale & me alethi regi comenda.

QVINTI Curtii. S.P.D. Papirio uiro consulari.

PLACVIT mihi proculdubio te nuper consulem creatum esse: benemeritum esse uirtute. & opera tua omnes iudicant. Sequere maiorum tuorũ uitã mores & posteritatem: qui reipubli. defensores fuere. tu autẽ in principio consulatus grauitatem obserua: iustitiam in omnes: pietatem in tuos: bonitatem in subditos. deniq; unicuiq; pro ut ius postulat faue. Vale.

PAPIRIVS. S.D.P. Curtio.

OPPORTVNE mihi fuerunt monitiones tue in primo consulatu: tamẽ non dico illas fore necessarias. nisi ut me in eadem uoluntate confirmarent. Conabor q; diu cum laborib? & periculis maximis q; maiores mei adepti sunt non emittere. Repugnat mihi consulatus: honor necessitas reipublice: munus hereditatis maiorũ meorum. & relinquenda hereditas posterum meorũ: ut uirtute parentur ut augeantur coram senatu. quando eis per opus erit adsiste re. Vale. CVRTIVS. S.D.P. Hasdrubali.

OVERIS a me scire quo ascripta sit octauii memoria quo laudes: quo deniq; sacramentum: & cineres humati sunt. Ego ut te potuissem certiorem facere: per urbẽ totam quesiui deorum templa: priuatorũ uirorũ oracula

Spectacula imperatorum Romanorꝝ. Theatra nobiliũ: mœnia in qbus ascribitur memoria maiorꝝ. ædificia ædiliũ. lochum thesauri: monarchiam & queqꝫ sacra p senatum. uiris consularibus deputata ad odiernum usqꝫ diem. nihil certi in senatu habetur de octauii augusti memoria. nil de cinere. nihil de sacro. Vale. HASDRVBAL.S.D.P. Curtio.

MIHI MIRAnda inscribis. non dico te a ueritate errasse Sed tantum non credenda: ut Diuii Octauii memoria necubi reperiatur: neqꝫ sacrũ: neqꝫ cineres reperiantur. tamen in chronis trium primorꝝ imperatorꝝ. unus ex tribus: primus augustus legitur. plurimi tenent in disputationibus. primum augustum fuisse octauiũ: postea iulium. & deinde octauianum: cum in chronis & antelibus numeratũ sculptumqꝫ non fuisse in simulacris: satis superqꝫ satis. & uehementer admiror: quantum mihi eius laudes grate fuerũt tenore calami non iudicatum est. Vale.

LVCIVS.S.D.P.Cincinato.

TV MIHI notus non es affinitatis gratia. Ego min? tibi non coniũctus minus ego tibi. Sumus ex eadẽ patria oriundi. nec credas me puduisse tibi parere. inuenies me tibi libentissimum: & presertim usqꝫ quo consequutus fueris qꝫ uoles: deide te spero me iurare donec compleriam qꝫ uolo. Tu saluus sis ut cupis: dilige familiaritatẽ meã sicut & ego tuã. & prout ambobus necesse est. Vale.

CINCINATVS.S.D.P.Lucio.

NON AFFinitatis gratia neqꝫ coniunctionis tibi notus sum: minus tu mihi. Te mihi deditum nolo: sed amicissimum & libentissimum cupio: Do me tibi & deditissimum facio: satis placet si aliquo dono poteris cõseq

q̄ uoles:libenter iuuabo ut quidquid tuis comperias:Non q̄ uis ab aliis querito:sed tibi satis esse debet q̄ possunt caue ne errent a uia. Vale. PAPIRIVS.S.D.P. Curtio.

PRIDIE CVm omnē prouinciā belle cepi sine bello quasi cum nullum spectare uoluerūt:Hi mihi belue uidentur monstra:qa & non homines: Nam prouicie nomen res cōsequens:Obtulerunt mihi comilitōes loco magni muneris: Ex beluis hominem unum altitudinis forma ulnarum duarum: Mas non est fœmina minus: Sed neuter est habuisse sexum Os est uirile: Corpus femineum discerni non potest ipsū agi nec pati: Tamē unde natura fluat neutrū est.Mōstrum suspicat̄:quod quidē tuū esse tribuo. neutrum dono do ut cū eum uideris amicitie nostre recorderis. Vale & me amare non desine.

CVRTIVS.S.D.P.Papirio Consuli.

PER IOCVNDVM.fuit mihi neutrum:quod a te mihi dono traditum est. Neutrū uero est.caret utro sexu:multum in eo delectatus est Senatus & prætores admodū:Neutrū cupio loqui: Neutrū docco: Neutrū instruo: Neutrū facio: Neutrū intelligit:neutrū prouincie bele nomen sequit̄:non negāt prouinciā bellam: Neutrum belua est:plus mihi iocūditatis neutrū affert:quasi mihi duos aut tres seruos dono dedisses: Vale. neutrum diligo.

HOSTILIVS.S.D.P. Quinto Curtio.

REGIONES COHOrtes manus quinq; & uiginti & plebis centuriones ducētos nonaginta:& sex mille equites:octies decies:centena millia hominum:omnes secundū numerum diuisi sicut militari rei mihi uidetur necessarium:fiunt bella:fiunt pugne magne ordinate:habes

numerū hominum:habes bellatoꝝ numerū distinctum:tibi noti sunt ydonei ad bellum:tibi maiores:tibi mediocres unꝰ quisq; secūdū qꝑ agit.Scies tui exercitus copiam numerūq; distinctum:tui iubens quibus mandes: habebis rei militaris ordinem acies:pedites qꝑ & quæ necessaria sunt bello sub actu rei militaris:aliam per similitudinem exercere potes: hæc omnia diuisi arbitratu meo nomine imposui/diuisionem feci:& quando opus esset:& senatui necessa scia tui iubeam ut cito pareant:quibus mandarem ut seruarent quem rogarē ut exaudiar:quos cogam uel q̄ cito uadant:hoc autem statui ut senatui & mihi honori & utilitati simul sit. Vale.

QVIntus Curtius.S.D.P.Hostilio.

QVOD secūdum ordinem militarem æquestremq; accurate legeret.Ita per composite ordinaret aciesq; secundum numerum bene distinctum secundū facultates illorum elleganti uoce cōmendarunt ingenium tuūq; militiæ normāq; regulam.qui æquestrem ordinem statui/sti quo fit omnes duces:milites:equites: ordines: illorumq; nomina litteris & memoriæ prefixerunt.tibi omnes parent obsequuntur ad te cupiunt uenire:festinant instrui a te uiā & productionem:romanus exercitus cupiunt uidere.Vale.

NVMApompilius.S.D.P.Sartorio.

SENATVS statuit nunc nuper romanū exercitum in syriam dirigere: deinde contra cimbros & persi/cos:nondum ducem fecit.multi capisiluium quica/puam in suis signum tulit:multi flaminium:multi fabiū maximū uolunt:sed i contione/ut percipere possum: Sartoriū i ducē Ro.exercitus bene mœrentū cōstituerunt: Tu tibi i di/gnitate consule:quid quātunq; laudis antonianus fuerit as/

ſequutus: qui i uita leuedomiani rebellē deſtruxit. exules. p. R. cæpit: illos i carcere poſuit: uoluit in ponte p. P. ſalute occi di: ne reſpub. deſtrueretur: poſt mortē eius dictus ē pons anto nianus. Vidiſti hannibalē q̄ altā & inſignem laudem contra carthaginenſes conſequutū eſſe: Vidiſti Scipionem noſtrū uirū ſpectatū/omni laude digniſſimum qui affricam ſub e/ git codrū. iambicū maiorē. qui ſe occidi fecit pro. P. ſalute: Alterū codex uerſauice ſed nō uirtutis ab omni comertio ce tuq; nobiliū expelli: & cū maiores noſtri. ſi quē damnare uo luerunt dicebant. ille uillior eſt codro: Alios huic ſimiles ui/ tuperant ut plumas ſardanapali. quare te obſecro ſūmas ui/ res in animo. & uirilitatem in cimbros. age: ut ſoles parabis te q̄ cito profecturū in ſyriam: ſpero te nō minus laudis adi/ piſci. q̄ alios duces ro. quoniā te ſemper pace aliorū in bello p̄ualuiſſe cognoui. Vale. Sartorius. S. D. P. numepōpilio.

PER GRatiſſimū fuit abſte fieri certior per prius: de intentione ſenatus: Nollē aliis ducibus obeſſe. tamē quātum mihi uidebit libenter agam: libentiusq; uel lem in ſyriam proficiſci: cimbros & perſicos adnotaui: in mē temq; prefixi: Exempla clariſſimorū illuſtrium. a te mihi da/ ta & uituperationem huīlem codri minoris ſegnitiem ſarda napali. tamen litteris p̄ualuit & opificio ſuo: ſi uellet me omni no profecturum cuperem ut faceres certiorem: ut preparārē quæ duci ad bellum neceſſaria ſunt: lege rem modum & or/ ninem hoſtilii de re militari: ac de æqueſtri ordine: Deniq; tibi habeo meritas gratias non: ſed quas poſſum: quas ue de beo. Me tibi obnoxium quoquo gentiū pollicior eſſe. Vale & me omni ſenatui comenda.

Q. Curtii epiſtolarum liber ſecundus explicit.

Quinti Curtii liber tercius incipit.

HANNIBAL.S.P.D.Porcio.

SCIS Aduersus senatum perpetrationem tuam. quã dignum affici atroci supplicio & merito capi tali:Iura gentium te mori id iubent: uera ratio ẽ Sed amicorum tuorum preces minus gratæ sunt senatui.animo deprecantur:instant postulant reuerenter ut exaudiantur. Tamen senatus reddit uitam tuam pro munere.uult iubetq; te ultra alpes transgredi:& ultra syriam.citra non reddas per decẽniũ:hanc legem tibi imponũt: & confines seruare. Vale. PORtius.S.D.P.Hannibali.

SCIO me nihil contra senatũ perpetrasse:iudiciũ nullum quærito cõtra libitum senatus: Capitali supplicio puniri non mœreor: neq; tam dira affici pœna: nil deniq; ultra uolũtatem senatus uolo: si me non mori iubet paream.si me in exilium uult accedam: si me in syriam ibo:& citra confines absq; gratia & uenia me non redditus. Ita deniq; faciam & obediã. Vale.

SENAtus.S.D.P.Viridiano doctiloquo.

DIV EST q; senatui populoq; Romano notus es:noti mores:notum ingenium:nota snia:nota uirtus animi & corporis tui:nota uirilitas quo fit tum in litteris:tum in armificium:tum in cũtionibus & sermonibus. tũ in equis te puerorum pubescentiumq; fructorem doctorem eum competenti optimaq; mercede.senatus ordinauit: tu illos ita doce.ut litteras intelligant.in armis ut ualeant:in sermonibus.ut quicquid dicere uolunt acurrate dicant. æquos & æquitare sciant.tu ita & taliter age.ut apud senatum laudem consequi possis. Vale.

VIRIDIAnus.S.D.P.ſenatui.

DE OFFICIO mihi prouiſo per ſenatum/me non be nemeritū reputo:tū parere ſibi decreui :cauſa equi/dem eſt :q̄ adoleſcentuli rudes ſunt: qui ignaros & barbaros præceptores habuerunt:ſed ſi bonis & eruditis im/bueremur nō incognita pro cognitis haberemus: ſcurram ſa ne pro oratore habemus:& pro poeta coruum:ſi quidem ali qui ſcribunt ſutilia / quedam inuenta ſunt: que ſi accurate leges.plane deliramenta eſſe cognoſces:qui a græcis & lati/nis litteris tātum abſunt/quantum ab oloribus anſeres.fieri mihi neceſſe uidetur. q̄ nullus ad ſcribendum eccedat: niſi prius undiq̄ genti uolumine græcas ſimul & latinas guſta/uerunt litteras.Vale.

CVrtius.S.D.P.Ennio montano.

DPVS TVum de regimine reipublice probatum eſt apud ſenatum:priuate & in foro.approbati ſunt libri & bene diſtincti: Cætus oratorum approbauerunt. comedias:ſenas introlocutores.neminem introductus poſui ſti loquentem:neq̄ ydoneos fabricium:& papirium:qui cō ſules fuere.qui decem uiri:qui conſulares:qui non ſenes ſo/lum/uerum & decrepiti ſunt:nulle uidebantur aptiores per/ſone.quæ de regimine ſenatus loquerentur.q̄ iſti ſenes.quā obrem ſenatus omnis populusq̄ Ro.ce tusq̄ oratorū tibi pa rant dignā laureā cingere tēpora benemerita lauro:ſtatuerūt te bene mœrētē approbatūq̄ in foro laureari: Vale & me in tuis interdū aſcribe. Ennius.S.D.P.Q.Curtio.

DIGNVM non arbitror opuſculum meum de reipu blice regimine apud ſenatū:apud cōſulares uiros.at q̄ apud oratoꝝ cetū cōmendari :ſi qd aūt ponderis

& grauitatis uel estimationis habet. fabricio. & papirio senibus in hoc quoq; loquentibus tribuūt. q reip. consules. q defensores fuerunt: deniq; fatcor me indignū esse. meq; secundum laurcā non mœreri musarū fontē anxius diu sæpeq; sitiui. Liquorē hausurus tibi mi curtii he gratiæ sunto. quas semper ex me mœritus es. Vale.

MAsimissa. S.D.P. fabio maximo.

DISTRIBVTA sunt p senatū contra uoluntatē titi coruncani. qui uerū flāmas contra capitoliū ferre uoluit. omnia urbis palatia. pro iugurta: palatiū seueri. & palatiū claudii pro ligurgo. palatiū constantini palatiū suranū. & palatiū uolusianū pro flaminio. palatiū remulianum. templū pacis: palatiū traianum. & palatium salustii p gemitio. x. uiro. palatiū camilli. palatiū neronis & partim camilliani. pro uecturio. palatiū pompei. palatiū titi uespasiani pro manilio. palatiū octauiani pro sulpitio. palatiū antoniani Apī claudī & curatius capitoliū gubernat. &. S.P.q.r.uale.

FABIVS. S.D.P. Masimisse.

PLACET urbis palatia post mortem diui augusti cōsularibus. &. x. uiris fuisse distributa unū quenq; benemeritum iudico. & maioris muneris & dignitatis & presertim gemitiū & sulpitium recte senatī bene mœrētibus uerū capitolium a custodibus deputatis deberet custodiri. Vale. Malius torquatus consul. S.D.P. Alexandro

DPORTVIT me hodie ire ad hyadum pontificem prolixam barbam redimitum albani. P.R. se plane profitetur fuisse inimicissimum. AV diui te illum adorasse. fatet palam se ab alexandro adorari. quoniā is presagitauit uictoriā tuam: predixit darium a te uinci. Ego autē

iudico causam fuisse uirilitatem animi tui corporisq;. & non pontificis hyadi cantationes. paꝛ placet senatui te sibi credi disse: post hæc te certiorē facio. x. kl'. quintil'. sānites uicti sūt a romanis. Vale.

Alexander. Mālio torquato. S. D. P.

PLACVIT mihi te uidisse hyadum maximū pontificem. credo ipsum dedisse se. R. populi inimicissimū plane coram quocunq; iudice profitetur. cum hoc sit mihi hodio est. sicut & uobis. tamen colui eum. profuit mihi consilium suum. bene de me presagitauit: & rectum iudiciū gaudeo plurimum sānites uictos fuisse ab exercitu. R. Vale. & post mortē remi posthumū addiderunt. x. uiris cōsularib⁹

CVrtius. S. D. P. Bruto consuli primo.

DE PISISTRATO traiano athenienſi a te uicto nil fiet: nil contra eum donec reddeas nil nouabitur. no uiter senat⁹ quātum ego semper tibi fuerim deditissimus & sibi fidus propter me tibi uexillum. s. p. r. illud notabile dictum Periandri: Corynthii q; scriptum est ante sedilia: ubi ait. Consule non dulciora: sed optima: ascribet tibi senatus uerba fabricii & sermonem ad. x. uiros romanos. primum ad gemitium uecturum: iulium manilium: sulpitium sextū curatium: apium: claudium: romulum: & remulum: post mortem cuius addiderunt postumium: qui consulari potestate mutuatas. x. tabularum ab athenienſibus leges. quas eorum tres legati ad urbem detulerunt eas. usq; ad rempublicam q; romanam accomodanda duobus additis emendarunt: omnia hæc ad laudem Bruti consulis primi acta sunt. Vale & ut soles me ama.

BRVTVS consul.S.D.P.Q.CVrtio.

AGO TIBI ingẽtes gratias ubi me de pisistrato athenienſi in uinclis poſito.certioré feciſti de uexillo ſen. & tibi cuperem auide uidere:uerba periandri.corynthii:uerba & ſermonẽ fabricii.& leges mutuatas.quas emendarunt.quãdo qdem mihi ut ueniam ſcribes. tunc libenter ueniã. Vale. Q.Curtius.S.D.P.Liuio.

VEREOR nõ parum ne res.P.R.cuertatur. quoniã adeo temerarie impetum uolũtatemq; R.appoſuerunt. Nam contra auguſtos arma tulerunt: q; ſceleſtius puto iuliũ cæſarem auguſtũ in templũ aſyllis iuxta capitolium occiderũt.o facinus nefandum nullã arbitror punitionem poſſe contra illos reperiri.quæ reatũ puniendo ſufficiat Equidem minus credendũ eſt uulgo: Octauianũ uirginẽ uidiſſe apud templũ phœbi:ab ea hanc reuellationẽ habuiſſe q; in iuliũ arma portarent: Vtili? eſſet reipub.legi inel modo argentario.in loco q dicit templũ concordie. poſt mortem auguſti.Virgines numeri & in numeri equabunt. Cãna parũ tunc timendũ eſt ne reſpub.obſeſſiones cuertat. Vale.

LIVIVS.S.D.P.CVrtio.

IVDICIVM tuum probo.leuis eſt reſpubl. cuertat ſi Ro.uoluntatẽ antepoſuerũt.ſi iulium cæſarem auguſtum in templum aſyllis occiderunt. tam temerarie. Nullũ tã dirũ ſupliciũ inuenio dignũ. quo illi poſſint puniri.nullã penã uideo quæ ſatis ſit ad puniendũ illos. Ego iudicio meo non credo de morte iulii auguſti.octauianũ in tẽplũ phœbi a uirgine reuellationẽ habuiſſe. & q; a ſimilibus fuerit reip.iuliũ occidi.tamen tibi pſuadeo erroriḃ uulgi plebisq; tumultui non contradicas in furore ſuo. Vale.

HASDRVBAL.S.D.P.CVrtio Q.

RES Nostra nūc est plena timoris.pridiæ.kl'.martias cum senat? iussit coruncanū minorē torture dari:con fitetur a barbarissimū quintianū uulpium & sarsura num coniurationē feciſſe antequam cædē feciſſent. in foro posuerunt man? in consules: postes capitolii cremauerunt. Lucinam miliani filiā uiolarunt.germanum unicum occide runt.sopitum.templum diue faustine equauerunt. oracula uirginum:& nisi cum matura ꝓuideat' deliberatione. ut ca/ piant' & puniant':ut digni sunt.parum esset illis iterum flam mas ī capitolium ponere.Quare obsecro te ut papirum mo neas cōsulatum suum ab istis dolosis seruet & uigilet ne o/ bumbret' dolo.Vale.

CVRTIVS:S.D.P.hasdrubali.

EST QVIdē res nostra non paꝛ plena timoris cum homicide seruant' & non puniunt'.ut equum ē.& ob non puniri uideo futurum excessum ēt irreparabile eritq; sen.infamie.& damno:solicitabo ut capiant'.& ꝙ quæ rat papir? cōiunctionē rumpere.Nō tā enormia facinora tem pora tarquini & coruncani maioris ꝑpetrabant':nō ita impu ne:at illos dii sumergant: uere digni sunt ire iouis: O indi/ gnum facinus:postes capitolii cremasse. faustine templum & uirginum oracula equasse.quid restat nisi ꝙ consulatum destruant. & rempublicam occupent. Ego uehem enter in doleo.& ponam uigilationes & curas meas omnes.ut puni antur taliter ut in futurum ex illis quisq; infandus qui ma/ lum & proditionem reipublice presumpserit. exemplum ca piet & cum timore.Vale.

SENATVS.S.D.P.Sextio.x.uiro.

NECESSE est te & alios uiros ad urbem ante ludos consuetos redire. quoniam tu unicus tributa omnia quæ romanoꝝ subditis debent̄ recipies. & ānotabis. Tibi auctoritas. tibi facultas omnis a nobis ex nunc sit: statuit senatus ludos qui in agro olimpio ante sacrum romuli fieri: ibi palestræ edilius: fiūt ibi pugne plebis. ibi tributa subditorum recipies: ibi curus prætextos ad memoriam ante portā monarchiæ: te sedente in alto solio: auroq; pretexto: in signū senatus: representationes ut solitū est: in agonibus sedilia. circunstātia sint nobilium sedē ordinem maioꝝ nostrorū. post hos solium tuum portari uolumus ī campo martio: ibi ꝑ tres dies populus. R. adsit: fient primo marti sacrificia: deinde bellum ducū: pugne nobilium: cantus iuuenum: & plausus mulierum: ibi cōmilitones: equites: milites: & uiros. R. qui ad exercitum ēt ī militia proficisci uolunt. scribi facias: & solium tuum ad memoriā cum insignis tuis ibidē dimitte. ut moris est. Vale. CVrtius. q. S. D. P. Antoniano.

NEQVE tibi neq; tintilio meo: de his quæ pollicitus sum uobis deficiam: alterum ex duobus ellige: an in leudoniā legationem sūmere contra lirismidianos & magos: an contra cimbros: Te romanorum ducem faciet senatus: Illud est grauitatis plenius ex leudonia redisse cum honore: sed uicisse lirismidianos & magos. erit causa tibi credendi tropheum & uim bellicam consularem fortasse consequeris: istud datur uiribus: legationem damus grauescentibus: habes ex his rebus iudicium meum: Quare me quam cito de tua uoluntate certiorem redde. ne de te apud senatum consultum mendax sim. Vale.

Antonianus. S. D. P. CVrtio. Q.

NON EQ VIdem uerebar te. neq; tintillio nec mihi de pollicitatione tua defeciſſe. nam ſoles tuos complecti pro amore & proſeq beneficiis. Ego ipe ī me expertus. & quando morem & ingenium meum: & uires animi mei. ſic egi ut diu nouiſti. ex duobus alterum accepta/bo q uidebis & iubebis. Verum ſi me iudicium meum nō fallit ſum in uirilitate animi & corporis eundi contra liriſ/midianos. Cuperem iudicium meum experiri: ſi pro ſena/tu uiriliter agerem commendari: ſi non cōmendari: deni/q uirtutes cognoſci non poſſunt. niſi uiri experiantur in u/troq exercitio. Ego ita faciam quantum iubebis. Vale.

QVINTI CVRTII epiſtolaꝝ liber tertius explicit.

INCIPIT quartus. Oratio contra aſſentatores. & detractores.

VICIORVM uirtus comes non eſt: Sereniſſime princeps: Hanc rudem oratiunculam meā ī detractores editam. ut ſuis titulis magis luceat. tibi obſignare uolui. Deteſtabile uerbum illud quidē cōtra animi innocentiā quis nefarius adulatoris cauſa a quoquam ſubtraxerint: detrahendoq; mordaciter ad innocentis hominis apprehenſione: Illud idem coram principe dimulgauit. Eſt horum hominum genus pœſſimum. quos nebulones apud uirtutes diligentes. & detractores uocitamus: quorum conuerſatio. aprime cuitanda eſt. Multi enim ſunt: qui audacia pro ſapientia utuntur qui ſunt maxime linguaces. q uc ſcire omnia ſe iatant: cum nihil ſciant. Horum nebulonum maxima turba eſt. Illos tanquam dicaces. & ſcurras exiſtimo. immo pace eorum

mordaces. appellant ſapientes. qui mendaces ſunt: & cum cuiquam aliquid flagitioſum narrant: aliquid & utilitatiſi/bi preponūt & cōmodi ut exaudiantur: augentq; narrant maiori cōmendatio. ad emergendū quāquam inocentem. Hii quippe. aſſentatores & ſuſurrones: diligentibus uirtutes. cupientibus inocentiam/uirisq; accuratiſſimis. ualde odio ſunt incetu hominum. Cum ad amicum accedunt: amicitiæ cauſa quadam. quaſi cum ignita caritate. ſed ſimulate. tum fidei ſe ipſos narrāt: ab illis diu amari ac diligi. q; inter eos una pariter urget uiciſitudo: amico auxilium pollicentur. Vſq; ad capitis periculum adire. Cum uero poſtea ab illo diſceſſerint. & abſentes ſunt. nuſquam hominem adeo merentem in aſia reperiſſe aiunt: nec quoquo rediculū animal inueniri ponit. Ita bene agentes carpunt. hoq; uita uituperanda eſt. & mihi exoſſa: qui ueſtitum a pellice. cum labore eiuſdem trahunt: uictum uero a mendaciis. & a nugis more nebulonum Scurrunt domicilia tamquā canuli iuris reliquias lambentes Deinde nebulonum uitam. parum laudandam eſſe cenſeo. & neq; illorum qui eorum aures his mutuo dant: quoniam cum uident ſe ab illis audiri inquiunt equidem doctiores ſumus: quorum pectora non ſolum inflantur. uerumetiam tumeſcunt. Audaciam ſimul ſibi pro ſapientia ſūmunt: cum uidentur intelligi. Teſtante philoſopho. Ille eſt aſpis inſanabilis. Cuius morſum minus ſanandum uerbis uenefícis impreſſum. cenſeo male quam dentibus. Horum quisquis ſemper mendax & hi animum. ac corda hominum mordēt aſpis autem cutem. plura quippe inter cutem. & carnē media ſunt. per quæ aſpidis uenenum non ita acute penetrabile fit. ſicut detractorum morſus: qui in medio cordis audientium

cicatricem imprimunt. Ita est illorum mos cum si quem be
ne agentem lacerauerunt in semetipsos iocunde gloriari. ait
montanus emnius hos detractores non homines esse dicatis
sed cimbros inannes ac per fidum genus hominū aspidumq;
Deniq; ad me reddco. Faustinum uirum ornatum fidumq;
et mihi dedictissimum ab illis accusatū præter ius cum inno
centem recomissum duco. Itaq; principis aures illis prestāde
nō sunt. Cū plane uidemus eos ab inuidia rodi. q̄ uestes ati/
neis: homines sunt satis digni ira iouis. nō hoies sunt sed ma
nes: Quilibet acerbissimas dare dignum penas censetur:
non minori illos ēt suplicio affici q̄ q̄uis sceleștorum: clamo:
postulo: atq; imploro: fidemq; facinora. impune capitalia fie
ri uideo? Quis igitur miretur si quis doctus: si quis fidus: etiā
uirtutis amator ī remissioni genere prostratur: Cum his ne/
bulones exaudiuntur q ad questum ueluti prophane mulie/
ris dediti uidentur: postremo mi faustine tu nouus quasi in
hac uita ingrederis: si te ad uite huius beatitudinem uenire
cupis. non tibi quasquæ iniurias ac indignationes, sumere:
sed pati: ac perpeti rite te beatum ferunt: quoniam uirtuti
tuæ fortuna coniuncta est. hoc solum euenit mihi senescen/
ti. de hac uita nihil nisi aliquid extremum. cum illud quod
pretererit defluxit. tantum remanet: quantum cum uirtute
et recte factum consequutus sum. hore cædunt dies & men
ses. & anni. nunquam preteritum tempus reuertetur. Nec
quid sequatur sciri potest. Ergo quia a uobis discedam. cum
octuaginta natus sum. non libet mihi deplorare uitam: cum
ex hac discedo. tanquam ex hospitio. non tanquam ex con/
sortio. mihi autem leue est mori: q; satis diu expectaui. quid
est tam secundum naturam quam mori senibus: Multas

mihi cicatrices hii detractores tempore mee ætatis infixerũt quas tolerantia & cum uirtute sanaui: bene rectq; agendo. quod cum uidebant idem dolor in eorum capite remansit: Ego nunc sum in meliori conditione. q̃ adolescentes. cum id quod illi sperãt: Ego senex consequutus sum. uosq; diu multis uiuere. ego diu uixi hanc meam orationem ad principem direxi. in qua Faustino ornatissimo contra detractores satis complacui. Vale princeps. & magis faustinum dilige quã ne bulones finis tuli.

OMNES SApientes liberos esse & stultos seruos. audiui dete mi faustine. illud de quo multum indolui: tuas uirtutes. laudabilemq; constantiam. & honestarum rerum ingenium. in facinus infandum conuertisse: Te duce latrocinium in foro constitutum fuisse: cædem in foro feciſti: armatus latronibus quasi rempublicam destruxisti. priuatorum & honestoꝝ uiroꝝ domus incẽdisti. Non uides uir clementissime: tibi secundum leges exilium penne pariri. omnes scelerati atq; impii. te eorum ducem profitentur: contra mores maiorum tuorum. qui honestissimi & defensores reipublice fuerunt: Inquit socrates. insanire omnes stultos: Egit itaq; genitor ille tuus. quasi diuinus nihil aliud nisi q; & beatum florensq; in foro uidetur. & laudabile: Vidisti lioninos quí illud iter & uiam. quantum ipse sequeris cepe rint perpetuos a republica exules. qui contra rempublicam gesserunt: qui homicide fuerunt: In quo uir scelestę. atq; infamis. nostre progenies omnes uigilauerint: & cogitationes tue. te miserie te erumne premunt: omnes qui te beatum atq; florentem putant: te tue libidinis torquent. Tu dies noctesq; cruciaris. cui nec satis est quid habes. Te tue conscien/

tic ſtimulant maleficiorum tuorum. metus te examinat. iudiciorum atq; legum metus: ſic ſtulto & improbo uiro. nemini bonum eſſe poteſt. Verſaq; uice. uir bonus: & ſapiens. & fortis miſer eſſe non poteſt. Obſecro te mi fauſtine. ut in uiã redeas: uides apud urbem hac etatæ. Virum bonum uirtutes illum feciſſe meliorem. Temperatiorem: fortem. ſapientem. ſapientiorem. etiam poſſe fieri. Qui a multis timetur multos timet mi fauſtine: nunquam ſcelus ſcelere uincitur Ex te poſtremo: niſi aliud uellem: niſi te tuis ſimilem eſſe me meis: alios ſuis: & ſi mihi honori & utilitati eſſe non uis ſaltem non mihi pudori & infamie ſis: ut ne quid deiectus iterum in futurum mihi os meum clauſum opprimat. Te ſaluum eſſe iubeo: & ab iſtis deſine: qua cura potes: parabis pecuniam omnem quam mihi debes: & de breui ad te proficiſcar. Vale & emenda.

APPIVS claudius. L. Camillo. S. D. P.

NON ADMIror te conſulaſſe ingenii: exercitationes recte conſiderando: & quod male ingenii atq; uires animi. quã corporis deſideraſſe. Potes namq; male amicis. publice & in foro. utilitati & honori adeſſe. conſilio & auctoritate. quam corporis uiribus: flectis ſilum orationis contra uenereos. cædis ueniam etati. huic particule reſpondeo: ſi furori iuuentutis feruente etate non obſtabis: iuuenesq; uerbis & factis non obiurgabis: poſtquam illis erit uiuendi poteſtas libera obiurgare parum non proderit. Quinimmo ad libidines procliues ipſos uenturos eſſe cenſeo. Morbo inueterato infirmitas non ita leuiter curari poteſt. Multas ſcribis ob libidines ſeditiõesq; plurimas exoriri

Non nulla facinora ac hominum scælera ex libidine nasci: teste platone in libro contra uenerem ubi ait: uoluptas homines capit: ut hamus pisces: Non possum deniq; tuis clarissimis sententiis respondere: unum scias uolo me natis & posteris meis omnibus mandasse. ut tuam hanc orationem omni grauitate copiosam menti comendent: eamq; méti seruent: illaq; menti premant quam cariorem magno thesauri munere preseruent tibi nouissime gratiæ sunto, quas semp ex me meritus es. Vale.

PAmpinianus magnus. S. D. P. senatui.

HODIE. xiiii. Kl'. quintil'. hora. xv. inuitissimorũ Ro. exercitus marte fauente: sacris auspiciis: ac auguriis Alphatucii & zeroastris signis firmiter militantibus liris unidianos pantarulios: et uascos populos accerimos: auriq; dictissimos: superbia elatos: uictorie insolentes insultauit durauitq; prælium per. vii. horas in quo mortui sunt uiri circiter tria milia: pedites mille & ducenti: demum illorum populoꝝ exercitũ omnem rumpit & illos fugauit. De quibus a romanis capti sunt circiter. xx. milia quingenti & nonaginta reliqui uero qui euaserunt leudonium oppidum in expugnabile intrauerunt: q; ab inuictissimo exercitu obsessum extitit diebus quattuor elapsis obsides dederunt: & nisi eis a liris midianis. & uascis: aliquod auxilium detur se se in deditionem & subiectionem. S. P. Q. R. polliciti sunt: si nullum uident auxiliũ atq; p̃sidiũ dari. nec uereor q; in. x. dies oppidum nõ deditionem uenier: sed si in aliquo contra fœdera & pacta deuenerunt. romanos duces oppidum cremari statuerunt et solo æquari. Data ex fœlici & inuictissimo exercitu contra uascos. Vale.

SENATVS.S.D.P.pampiniano magno.

SATIS litteræ tuæ gratæ fuerunt senatui: placuit sumopere a te fieri certior marte fauente: Ro. exercitū liriſmidianos. & uascos fugasse: illos rupisse: nec dubitamus q̄ Ro. duces: qui in armis p̄ualent: qui in armis diu probati sunt: nō solum lodominum oppidum: uerum etiam prouinciā omnē. omnesq̄ pantamilios populos in deditione oio capient: q̄ erit gaudio laudi & honori sui. populoq̄ Ro. triumpho: tandē unum uelemus. ut castra q̄ in deditionē capient illesa conseruent: sed q̄ui & manu: aut cremari: aut solo æquari. ut ducibus libebit concedimus. Vale.

IVLIVS: Catoni uticensi. S.D.P.

HONOREM & gloriā pro imperii salute apud uiros spectatos cupio. potius q̄ uitam. Vir prestanti bonitate animiq̄ integerimi uocari haberiq̄ uolo: quousq̄ spiritus supsit: neq̄ amore: neq̄ precio alicui iniuriam faciā. Nec qs cessabit me ab illa oium rex̄ licētiore iustitiam: unū supersit q̄ iniuria qua lacessitus sum. illustrabor oio: Munera in me tua: quo ue a te mihi impensa sunt: a teneris mee ætatis ānis. tunc cum mihi apprime necessaria erant: dedisse me id obliuioni non credas: Habuisti a me sæpissime impubescentia mea. q̄ si ulla apud me unquam esset facultas. tuo patrocinio. ac dominio: firme tuā esse iudicare possis. Nunc uero omnia quæ summo cum labore: ac industria adeptus sum: ea ipsa oīa in tua dispositione. ac uele tuo ascribe. Et si oia Ro. oppida. portusq̄ oēs. mihi nunc in reditu meo ad urbē aditum aduentumq̄ copiis clausum cōperiā: Non hæc solum sed si ꝓuinciam oēm: ciuitates: oppida: & castra. & si oēs mentes euersas. ac rebeles repperiam. Nec uereor q̄ statim

cum nostram uiderint presentiam redient in fidem atq; de/
ditionem. Nō ita status nostre reipub. nutat/ut hii credunt.
Confirmatus est itez; noster exercitus in magna copia: mili/
tum peditumq;: Cauise me scio omni cum diligentia. ne po
pulo ro. ac prouintie: ulla contumelia fieret: neq; mea culpa.
Hoc dissidium euenisse testor: unum exitum mearū rerum/
meorūq; operum nouissime mi Cato censui: q; deorum pro/
missione/uigillātia/ac mei animi uirilitas/mihi fellitum exi
tum affert. & qua ue ardua sunt/ab humilibus gubernari fa
ciam. Si uictor extolar/si finis infelix omnes me publice: & ī
foro carpent. Demum ita accurate: ita potentissime/ & cum
astu: itaq; cum ingenio & solicitudine in armis rem meam:
omnemq; exercitum meum: & milites atq; pedites parabo:
q; spero me uictoriam & triumphū sequuturū. Illos qui nūc
mihi obesse uolunt: mihiq; uehementer detrahere cupiunt:
fugatis hostibus: recuperatis prouinciis (domitabo) uictoriis
consequutis: partis tropheis: ad me confugient nonnulli. Cō
fido me multos tunc amicos: cum plures subditos: seruos ha
biturum. Vale.

CATO Vticensis. S. D. P. Diuo Iulio.

HERVS meus. & lumen totius orbis: non solum ue/
reor. sed timeo de uita iulii: quæ apud immortales
deos mortalis est: non propter iulium timeo: sed ne
urbis lumen orbis. salus & reipublice honor extinguatur. Ne
ab externis nationibus obumbremur: ui. ac dolo: de iniuriis
inimicorum illustraberis: Quis obstabit Iulio? quæ prouin
cia. quæ nationes: quæ ciuitates: quæ oppida negabunt iu
lio parere uele. Tu urbis. & orbis hærus: tu iustitiam colis:
Tu armis. consilio. & auctoritate polles; Dii Iulio faueut

homines parent/tibi facta/secula sunt: Tibi sydera cœli lu/cent: & phœbus & phœbe parent: Quis ueretur conside/ratis uiribus: auctoritate: posse: scire: uele: consilio. inge/nio. Iulii tui animi sinceritate atq; munificentia: ꝙ uictoriã laudem: ac triumphum consequeris. omnem urbem dedi tionem capies. Tibi omnes nationes numeri & in numeri parebunt. & obedient: ac unicum colent & adorabunt: quẽ seruaui. quem colui: quem colo: quem colam: dignum cui sacrificabo: quousq; uiuam. Ita fœlix & pẽnis uiuat hærus orbis: ut optat: cupit. & uult. Vale

Particus maior. S. D. P. Quintiniano caputeo.

QVERIS A ME fieri certior de raptu uirginum. & de uiolentia curii erga Fabrina fuluia Romana mulier est nobilis ex utroq; parente. quam & cu/rius aud obscuro genere proteratus. cohopertis multis fla/gitiis: atq; facinoribus. Cui non minor uanitas inerrat. quam audacia: Neq; eius scelera occultare curabat. uicia uit uetus stuprum: Deinde cum fuluia fuerat causa: puel lulam decepit: Et quia inopia minus largiri poterat: Se glorians: Maria: ac Montes pollicens: ut aquiesceret. fer ro interdum. Ni sibi morigera foret. Tunc Fuluia curii in solentia. & timore perculsa: ubi prouecta fuit ad ætatem. munus augurandi uaticinandi sibi. ex parentum heredita te inerat: & ubi nouit pollui: decepi: ac uiolari: Accessit ad senatum. ut aut eam defenderet: aut ambos capitali pe na (ut ius clamat) punirentur: & supplicium ac iustitiam fie ri: ut esset facturis mulieribus tanquam aliquod exemplar.

Statim in se senatus & populus omnis. mirabili clamore i tu multu excitatus. eam liberauit: Curius fugam aripuit: deide non solum amplius nouit. uerum donec uixit. uirum uidere noluit. Vale. PAPIrius consul: S.D.P. Fabio maximo.

EX TOTIVS senatus matura deliberatione. ubi animi tui moderationem & equitatē cognoui: & te non solum a liriſmaticis nomen deportasse: Sed humanitatem & prudentiam intelligo: Et cum de custodia pontum sup tiberim. agitaremus: tu tunc eccurebas dignus illo munere pace aliorum dignior: ordo uero talis in tabula & custodia kl'. & numerus custodum ad pontem miluium custodes. x. ad pōtem adrianum custodes. vii. neronianum custodes. xiiii ad pontem antonianum custodes. xx. ad pontem fabricii custodes. xv. ad pontem gratianum custodes. viii. ad pontem senatorum. x. ad pontem marmoreum. xii. ad pontem ualentianum. v. hii deniq; armis. Tu autem armis ingenii custodito. ac uirtutem exercitationib? id quidem & maximum erit animi conscientia uiuendi tua. & multorum beneficiorum recordatio iocundissima sit. quoniam & gloria non solum te sed splendorem patriæ consequuta est. Vale.

Fabius maximus. S.D.P. papirio consuli senatui & tibi gratias ingentes ago.

NVLLAM IN me puto animi moderationem. sed equitatem cupio. non cognomen consequutus sum prudentiam nullam. nullam in me uirtutem. Sed opinionem nonnullam de me habueras & fortasse bonam. Ego uicissim de te. me autem dignum illius muneris puto. ordinem custodie seruabo. & custodum numerum. Nihil aliud iocundius. nihilq; licentius. nisi q; iuste & recte. ac cum

uirtute & amate patrie splendore consequutus: gloriam se natui cum amplificatione regionum tribuens. Vale.

Marcus curus. S. D. P. Fabricio.

NON NVLle sunt cause quæ me apprime cogunt ad te scribere potissime. cum tarentum cæpisti: Ita me adolescentem senex dilexisti: ut equalem sem/per fuit in grauitas comes etati: nec senectutem mores mu/tauerunt: Ego enim te non solum cæpi ad nomen grandem natu. sed tamen auide etate prouectum: Anno primo quo tuo opere consul fueram adolescens. & miles ad capuam pro fectus sum. Quartoq; anno post ad tarentum questor: de inde edilis. Triēno post factus sum pretor. tu quidem tunc magistratū gerebas. cum quod ad nomen senex. tamen le gis cicinie emendator: Tunc hannibal bella gerebat: & a/dolescens cum grandis esset cumq; iuuenilis exultantem: tua moderatione atq; pacientia molicbas: Quo deniq; mu nere. Emnius noster te dignum iudicat: quoniam non po nebas rumores ante salutem: Tarentum uero: qua uigilan tia. quo consilio cepisti non minus prestantior in armis quā in toga. optimis deniq; auspiciis omnia gesisti pro reipu/blice salute: Multa etiam preclara in te cognoui: est in tuis manibus laudatio: neq; uero in luce modo atq; in oculis ci uium magis: Sed intus domiq; prestantior: qui sermones quæ precepta: quæ se ue consilia: quanta rerum notitia: quanq; antiquitatis memoria. quanta uiris scientia. mul/te deniq; in te uno littere sunt. cuius quidem sermone & do ctrina fruor: quasi ut iā id quod cuenit diuina respōdēs Vale & me tui deditissimi adolescētē. Alūnūq; tuū ut soles īstruc re. illud. n. me qdē pfiteri nō puduit sequētē te doctiorē fuisse

Fabricius.S.D.P.Curio.

NONnullas ſcribis fuiſſe cauſas: quæ te cogunt ad me aliquid ſcribere: Et quod te adoleſcentem ſenex equalem dilexerim: Nullã puto fuiſſe cauſam. quæ te cogat ad me ſcribere; neq; ut mereris erga te aliquid beneficii. & ut debeo tribui: Ego equidem te adoleſcẽtem meum equalem dilexi: quoniam ſenectutis mee equale nõ etatis: uerum ſtudeo: moribus: ſcientia: doctrina: atq; grauitate: Magnam preſtãtiam futuramq; cognoui multis ſignis præter etatem atq; adoleſcentiam. Tu conſul & miles ante tempus: Tu in tempore queſtor & ædilis: & tamen ego magiſtratum gerebam tunc prætor factus es: etatem tuam iuuenilem exultantem me mollire non oportuit. Sed omnes te uno ore mee ſenectuti moribusq; equalem iudicabant. Vale. & ſaluus quantum cupis.

Mattilius.S.D.P.Fuluio.

MVLTVM te tua ſapientia fallit q; ita aduerſus accuratiſſimos uiros & diligentes uirtutes. ita ampuloſa uerba proicis: ita bene agentes rectecq; carpis: contra mores maiorum tuorum: tu fabricium accuſas: Quod cum conſules nouerint teq; alternum & inſtabilem eſſe accuſaberis: ẽt ſuperbiæ cauſa: Ea propter ſcribit in te ſenatus. Epiſtolam de etatis tue intemperantiam: ſcis litteras ſuas fuiſſe magni ponderis. Cecilium comicum teſtem inducit adoleſcentulos ſtultos. credulos obliuoſos. quæ libidinum uitia ſunt iuuenibus: quanta inertia: quanta ignauia: quanta petulantia: quanta diliratio uerborum: iuuenes quoſdam ſemper excipit: ut. M. Curium. qui primum tempus factus eſt p̃tor. & alioſ qui ſunt ſtudio debiti: qui uc in armis floruerunt qua igitur audacia; qua uc temeritate auſus eſt fabricium

carpere:qui adeo iuste senatui consuluit:adeo iuste reip. de fensor:adeo plebem & clientelas regebat fabricius:Intentū enim animū tanquam archā habebat pro honore reipu. qui non modo auctoritatem habebat: sed ēt quasi imperium in senatu.Metuebant eum improbi tanta in eo hoīe disciplina & mos patrius uigebat:q̄ omnes liberi uerebantur eū carum omnes habebant.Itaq̄ uirtus fabricii eum se seq̄ defendit: tu aūt nisi cito desistas & desinas male dicere.laborabis contra te.& cōsudabis nō parū aduersus te cū populi exclamatione.Vale. Fuluius.S.D.P.Matilio regulo.

NEMINI sit dubiū quod me ut scribis mea semper fefelit opinio:plane profiteris me ampulosa uerba aduersus uiros accuratissimos p̄iecisse.bene agētes carpisse:& presertim contra fabriciū.me puer & inforo dānauit fateor dixisse & feciſſe:nondū quo ad possem.Est ne hominem adeo natura stabilis.qn quādoq̄ aut iniuria.aut p̄cibus aut amicorum complacentia nō flectatur:Mutauit nanq̄ fabricius animi sui temperantiam:equalitatem ueri iudicii:dilectionem erga suos:bonitatem in amicos:qua causa me insontem publice & in foro dānauit:debuit ne si adolescentiæ mee etatis in aliquo errasset.ita me fabricius carpere.Iam ipse equidem ut accepimus Hannibalem exultantem summa cum moderatione molliebat:solebat etatis esse defensor nec me continere possum quin exclamem.cum nulla de causa lacessitus sim.& potissime a uiro sene.a pretore.a.questore.a consule.Nec hoc quidem sperabam.sed si a uia errasem uerbis amicorum corrigi.nō cedi.non damnari.ac si cōtra rempublicam egissem.

Metellus police titubante.S.D.P.Emnio.

AD TE litteras dedi cum nostre florentis etatis temeritatem uidelicet. ac senectutis prudentiam annotaui: illa quæ nos regit ducitq; urget me qua minus audax fio: Illa me quam in senibus floruisse cognoui: cogit ut sileam tamen me ipsum complector: primum habui semper sodales: sodalitas habui cum equalibus: Epulabar cum sodalibus non modice: erat tunc quidem feruor etatis mee: preponebam uoluptatem rationi: Nunc uero senescere incipiunt. Ego autem semper cupiui ad te proficisci: ut aliquod opusculum tuum uiderem: de agricultura presertim: de corigenda etate iuuenum q̄ nostre etati multas & maximas utilitates affert: Cum & nos instruit uiuere docet. In libello tuo de liberis educandis mire delectatus sum: uehementer cum scripsisti de natura hominum: mulierumq; de moribus: de cibis sumendis: de euitandis: de eorum proprietate: quomodo corrigi debeant in sumendo cibum: de gestu edendi: quo preceptor erudiri: qua uenustate custodiri: quibus uirtutib⁹ imbui quo studio, instrui: qua moderatione corrigi: quo timore regi: qua reuerentia preseruari. tum in infantia. tum in adolescentia: tum etiã in iuuentute: qua equitate gubernari: qua deni q̄ bonitate: & prudentia nutriri. Non puduit me fateri hæc legisse feruori meo & etati profuisse. Vale.

Ennius. S. D. P. Metello.

NEC uerebar etate incunte te mores mutasse: cũ legeres de senum prudẽtia: credo te satis delectari in libello meo de liberis educandis: & de hoĩum natura: qua moderatione iuuenes regi debeãt: ex hoc opusculo: & de aliis q̄ grauitatẽ & moderãtiã cõtineãt si accurate leges: & memorie ut soles comẽdabis: erit tibi utile honori & dignitati. uale

Q.Curtii.liber quartus explicit. Quintus incipit.

Hannibal.S.D.P.M.marcello.

VPIO ac uellem te si tempus daretur numiam profecturum quã cito:deinde romã:quoniã ne/
C cesse est me alibi proficisci:meumq; exercitũ dir rigi contra sãnites oportuit(me absentem)facul tas dat̃ nemini:Milites unus alteri preponi uolũt nobilitatis causa:alius militie:alius uirium corporis:alius in/genii:alius uirtutis:alius denicq; diuitiarũ cã:qua re cum hæc comuni bono & utili reip.ꝓponant̃.quæ senatui utilitati sũt nõ agunt:me illuc igit̃ proficisci necesse est:ne mihi infamie ac dedecori esset:non ante ꝓuidisse.Vale.

Marcus marcellus.S.D.P.hannibali.

VIS me q̃ cito numiã profecturũ & romã deinde.quo niã necesse est tibi alibi proficisci & Ro.exercitũ cõ/tra sãnites dirigere.Te absente de militũ alternatio ne esse putas uerendũ.Ego oio ut iubes ad te proficiscar:& si iubebis romã ẽt uadam:uerũ quid rome faciam nescio:men tiri nolo.cõtra remp.loqui non audeo:contra iustitiã nõ scri/bam.si cõtra primates dicã puniar(proditionis officiũ ẽ)nun quã id agã.tu aũt nostre reip.honori prouideas teste comico Nõ istuc est sape ꝙ ante pedes nũc presens est.sed quæ fu tura sunt prouidere.Vale. Sãnites.S.D.P.Curio.

INTENtionis nostre ac ualuẽsium nunquam fuit uir/bus animi tui obsistere:neq; rebeles esse:cupiui mus uicinitatem circunstantem in utroq; euentu.a micos nostros tuos numerari subditos.& libertatem tuã a te redimi:censum subsidium.& subuentionem.quantum scri ptum est soluemus.Et ꝓ hunc fidum amicũ architã damus.

& si maiorem deniq; quãtitatem cupis curabimus subueni/
re siti tue. Vale. Curius. S. D. P. sãnitibus.

VSQ VE potuistis uiribus animi mei obsequi nolui/
stis: de ualuensibus certus eram: uos uicinitatesq; o/
mnes ut pareant senatui uolo in deditionem: neq;
meos uestros amicos uoluistis. uestram neq; illorum liberta
tem redimetis: Censum aureumq; uestrum. cum mihi archi
ta minor uobis fidus obtulisset repudiatum fuit: Nam habe
re aurũ non mihi preclarum uidetur (aurum nolo) sed illos
uolo: qui possident aurum. postremo pecuniam uestram per
cundẽ. eandem non uisam. non numeratam remitto. caueto
Vale. Senatus. S. D. P. fabio consuli.

VIMBRIAM cremari. molestè tulimus & apuliolã
minorem solo çquari & prostratam esse. molestius
fuit: Consuescuit senatus ciuitates quas ad dedictionẽ
ceperat perseruare. Et senatui gloriæ & honori ac utilitati ut
hæ supersint: maxime quæ armis uincantur: dolo nullaten⁹
pugnare stude. quoniã senatui & tibi esset dedecori. deniq;
esto uigil ut soles. mortui sunt inimici. nondũ caremus hosti
bus: ois patria destructa est: hinc proditiones. hinc clãdestina
bella exoriri. tu ita saluus sis ut tibi sat sit & necesse. Vale.

Fabius consul. S. D. P. senatui.

VIMBriam cremari feci. quoniã erga senatui nullam
penitus fidem cognoui: apulioli nullã habent fidem
ciuitates quas fidas inueni. & supsunt: quas ui & ar/
mis. solo prostrari feci: Id senatui & gloriæ inest: Ego uigil
cro. nõdũ carere hostibus sat intelligo: neq; bellũ extingui.
prodictores timeo. quoniã nisi in quibus confidimus. decipi
non possimus: ut pugnem dolo prius moriar. Meum uelle. ac

posse ī armis ē. demū ut mihi necesse ē falsum putetis. Vale.

Cato uticēsis. S. D. P. Scipioni suo. mirifice laudat se natus scipionem & cunctis prefert eum.

OBSECRO te mi Scipio ut iudicium tuum erga senatum non mutes ab inuido: ab inceptis non desistas: ubiq; sunt detractores bonorum: tu unus diu notus es senatui. Nouit omnis senatus: quot labores: quot sudores: quot angustie. quot pericula: quot uulnera: sitim fames: dolores p reipublice. salute passus es: quot bella gesisti. quot regiones: prouincias: ciuitates: arces. terras. oppida. rebelles. in dedictionem cepisti q̄ proprii sanguinis magnam copiam pro honore reipublice efudisti. Quot cicatrices sunt cutem insunt pace aliorum neminem posse reperiri clariorem: quis tot signa. tot præsidia: munera: dignitates: cōmoditates: honores. laudes. ac triumphos: Ro. atulit reipublice. neq; fuit neq; erit. uir similis scipioni. nec doctior. nec africano melior tu inuidi odiunt. nō te sed gloriam. honorem ac dignitatem non desistas obsecro. quoniam non te solum. Sed posteros tuos claros facis. Numeri de te laudes cantant. in chronis. in foro. super tabula aurea. Sculpturam tuam auream impressam aureatis litteris. ad laudem scipionis. quiq; legem possunt. equo animo iniuriam ferre potes: quæ non tibi sed senatui illata est. Quis autem. quid uero clarius. quid salubri? quid ellucentius. quid utilius faciet pro salute reipublice q̄ q̄ scipio fecit. O magnum precii munus hereditatis scipionis. quis affricano clarior. quis recitari in Kal. dignior. qui sibi nomen dignitatem adeptus. nec me putes tibi more adulatoris scripsisse. sed amice cū sis me tibi deditissimū

Vale quando quidem te rediturum putas per dies ante me certiorem face. ad laudem tui currum auro pretextum paratum uim bellam & arcum triumphalem constitutum puta.

Scipio africanus.S.D.P.catoni.

ET QVAmuis sim lacessitus multis iniuriis.erga senatum.nullo pacto iudicium mutabo: Inuidis compatior quoniam uoluntati uires eorum desint. prouincias: ciuitates: & oppida: quas cepi. non mihi sed senatui cui paretur obediunt. insignia. presidia. dignitates: & munera: non mihi.sed senatui omnino tributi sunt:nullam merentem mihi dignitatem iudico tribuendam: de ceteris quibus me certiorem facis. non postulo:neq; mereor :neq; danda mihi sunt deniq; in me nullam potestatem ac dignitatem fuisse puto. Sed ius senatus cui obsequar quousq; uiuam. Vale.

Particus maior.S.D.P.quintiniano caputeo.laudat mulierem hero.

QVERIS a me scire si prola romana mulier: digna est in chronis ascribi:& si de ea iudicium factum est & laudes agit: & certiorem facio. Primo q̄ ipsa deorum reuellatione. futura predicebat. Cibi potuq; triduanū faciebat:polebat consilio: unquam ex eius ore fluxit mendacium:& ubi e uiro cum suo grauida facta est:Nisi facto puerperio uirum minus cognouit: ueneris inimica: grata diis.& omni populo romano: non solum in uita. sed post mortem Romane mulieres eam adorarunt. nunc autem ad eius simulachrum super cinerem die aniuersarium cantāt: in chronibus: & laudibus clarissimarum mulierum romanarum. scribi facere. Vale.

PARTICVS maior.S.D.P.Quintiano caputeo.

LAVDAT lucretiam.quantum laudis reperit̃ de lucretia sabina apud choronas litteris de claro.Lucretia condidit lucretium oppidum iuxta flumen fallaris. in quo adeo deuote & pie deorum simulacra colluit. ꝙ omnis populus romanus equabat eam superis.Religionem fecit.Castimoniam seruauit.& ubi nota fuit. & senatui scriptum ꝙ lucretia in tercio decimo & anno sue etatis aram cõstituerat. tunc uirgines uestales & clare mulieres romane omnes Matrone periandre & albane ad simulacra colendum. ad regulas uita. & castimoniam Lucretie sequendã & obseruandam curritabant. Anno decimoseptimo. Tunc deorum promissione per tres dies. Sol ortum cælauit. Et ꝓpter hoc Romanus populus etiam post mortem adorabant eam.aniuersarium die tulere oblationes & sacrificiis adhuc etiam uenerant. Vale. Rogat ac augeatur sibi exercitus propter multiplicatos hostes.

Suplicius augur.S.D.P.Senatui.

HODIE.iiii.Kl̃.quintil̃.Bisantini.cimbri.persici. gallici.phrigii.arabici.indiani.caldei. & nõnulle barbare & externe nationes/in magna copia una confederati sunt contra senatũ prope albanos.equites:milites: & pedites.incredibili copia apparuerunt:qui terram totam & prouinciam romanam.omnem curitant:captiuos capiũt:predas rapiunt:castra uincunt:nõnullas ciuitates obsessas tenent.in alto uero prope littora Naues centum triginti.Triremes quinquaginta septem.bellatoꝛ classes quadraginta.sagittis puluere ac ferro munitas.In dies litus discedunt littora. curritãt

predas magnas intra lucos faciunt: prouintiam destruunt: a deo terra: mari: ac undiq; uexant: q; nunc tota prouintia nutat: & sumus omnes sub magno timore: ac metu perculsi: & nisi q̃ cito prouideatur nobis: uereor ne omnis senatus & salus reipub. euertatur. Caput ipsorum qui atrociores sunt arabicos fecerunt: quibus non uerbis obstandum est: sed armis. Hi non intelligunt: mortem queritant: timorem nullum noscunt: Ius non habent: humanitatem carent: superbi: elati: uictorie insolētes: armis feroces: hostes paces: obsecro exercitū augeatis. Omnes Romanos milites. equites. plebis quirites. Sabinos festinanter mittatis. Valete.

CAMBIVS adolescens. S.D.P. Gemitio libico optimo preceptori.

VEro ego cum adolescens: quousq; parui mandatis tuis liber fui: quousq; monitionem tuam seruaui in uiam steti: quousq; preceptis obediui mihi profuit. tūc neq; sodalitatis. neq; amores/ neq; mulieres: me a uia uirtutis mouebant. Nunc autem in rete passionis inuolutus sum propter sodalitatem & mulierum comertium. Nunc parētes amici & affines preter consuetudinem & doctrinā tuam noscunt me exultantem. Et quamuis id noscam & me peccasse. in uiam redire non possum: ex uicinitate uerum est q; interdum sequitur commodum & incommodum. Ego etati langoriq; & mulierum facetiis obstare non possum: etas me impulit: amor uexat: Sodalitas inducit: formositas alicuius me cogit & premit: diligoq; diligor: timeo ab amore hamo capiar: cum aliquorū exempla consydero: Ego adolescens tam & si adolescentulam diligo noui me ab illa diligi tandem nobilis est adolescens & formosa: ne nudo amore complectitur.

Ex ardeo fio in dies frequens: nouus miles sum: falli uereor nescio mores mulierum: Si blanditiæ sunt fraudes: multi aiunt: multi negant. nonnulli affirmant. Tantum uoluptates mihi adolescenti oblectant. suauitates gustaui. Dolores ne ut illam perdam periti uideo: falli timeo: dimittere non possum. solui non questio. honor me ex alio reducit. honorem & uoluptatem noui. simul regnare non posse. Cuperem quam cito te redicturum ut me iuuares. a retiis solueres. tuo iudicio. ac consilio sanari uolo. cupioq; tibi parere uolo. cura obsecro. ut honorem meum (si fieri potest) simul cum iocunditate domus mee salues. Vale.

Cornelia. S. D. P. Iustino suo.

OBSECRO sit tibi cura mei. nemo alter supersest. qui erga me pietatem exhibeat. orbata sum parentum. germani diem clauserunt. omnes mei relinquerunt sola & unica sum adolescens & pauper. quo uadam nescio. sumptus & nuda uiuam. mihi deest. nec aliquod habeo. nonnulli mali suuasores qui me egenam norunt. queritant contra honorem meum. instãt & uolunt. & hi qui possunt iubẽt quã consentiam. prius mori statui. & ut possim me saluari. si lubebit. & ut sim in loco tutiori sub protectione & regimine uxoris tue. quæ me nutriuit. Cuperem erudiri affecto tuo patrocinio saluari ab istis insolentibus honorem meum defenderem. non uinci uereor. Sed timeo ab illis decipi. Vale. Et me ab istis custodias salues q;.

Lupio. S. D. P. Liridioni.

SEnatus decreuit leodomios: pathaphicios: semosithanes: andidaon: althasos: preindios: leudiãos. Trucidari mori cremariq; apud olympianum. Si infra. xii. Kl' octobr. Varium genutium paruum: & Archidianum/non liberabũt. Statuit. iussit. uoluit. & decreuit. tpus illud pteriri nl' lo mõ: donec ifra illos saluos: solutos: & liberos uideat. Vale.

Liridio. S. D. P. Lupioni sumatim.

DISPONAT senatus de captiuis illos mori/cremari aut membra singula diuelli: quoniam uariũ nostrũ & Genutiũ & archidianũ mortuos uidi in opprobriũ Senatui. P. R. iugulari illos iussit & fecit preses laudomiorũ: & sanguinem illoꝝ seruant: cum quo singulos captiuos ante; q̃ ponantur in carceribus linguam lauant q̃ significat mori; aut ex carceribus nullo unquã tempore solui. Vale

Q Vinti Curtii. & aliorum epistolæ expliciunt. Laus deo.

Impressum in inclita ciuitate regii: per me Vgonem de rugeriis ciuem regiensem. Dominante bononiæ Ioanne. ii. Bentiuolo. Anno domini. MCCCCC. ultimo augusti.

Incun
1500
Q54

Bib Fac

11838

Кмшш с. 4
~~1892~~

$a^{10}b, c^{8} = [26]$ ff
cc
ΔΒ

14803
~~[illegible]~~

LIBRERIA
DANTE
Via dell' Orivolo, 22
FIRENZE

Vendita III
32